

Nr 34.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av en fastighet i Västerbottens län; given Stockholms slott den 23 januari 1953.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

John Ericsson.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

En staten tillhörig fastighet i Kristinebergs gruvsamhälle i Lycksele landskommun föreslås skola överlätas till Bolidens gruvaktiebolag för en köpeskilling av 215 000 kronor.

*Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
23 januari 1953.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och jordbruksdepartementen anmäler chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ericsson, fråga om *försäljning av en fastighet i Västerbottens län* samt anför därvid följande.

Bolidens gruvaktiebolag bedriver gruvdrift å det bolaget tillhöriga Kristinebergs malmfält i Lycksele landskommun i Västerbottens län. Kungl. Maj:t bemyndigade den 20 oktober 1950 kommerskollegium att med bolaget träffa avtal om utarrendering av kronans samtliga gruvrättigheter i Rävliidmyr- och Rävliidenfälten, som likaledes är belägna i Lycksele ca 4 kilometer från Kristinebergsfältet. Sådant avtal slöts den 6 november 1950, och enligt detta är bolaget berättigat att i den utsträckning kronan medger förvärva kronan tillhöriga anläggningar, maskiner, redskap och förråd, som finns inom utmälen.

Framställning av kommerskollegium.

Kommerskollegium har med skrivelse den 3 mars 1952 överlämnat en av Bolidens gruvaktiebolag gjord hemställan att få övertaga följande anläggningar m. m. till här angivna belopp.

	Kronor
1. Fem bostadshus i Kristineberg	175 970
2. Gruvfogdebostad	22 980
3. Ombyggd barack	35 050
4. Gruvbyggnader	20 000
5. Gruvspel med motor	35 000
6. Jordfastighet (bostadsområde i Kristineberg inkl. vägar, vatten och avlopp, areal: 13 578 m ²)	15 000
7. Kraftledning Kristineberg—Rävliiden	8 100
8. Tre tryckluftbehållare	3 780
9. Prishöjning å gruvfogdebostad i Bjurfors	4 000

Summa 319 880

Kommerskollegium upplyser, att de i bolagets skrift upptagna värdena överensstämmer med en genom bergmästaren i norra distriktet på kollegii och bolagets begäran verkställd värdering. De under punkterna 2—5 samt 7—9 angivna anläggningarna m. m. gäller lös egendom av den art, som avses i det mellan kommerskollegium och Bolidens gruvaktiebolag den 6 november 1950 träffade arrendeavtalet. De under punkterna 1 och 6 upptagna bostadshusen och fastigheten utgör fast egendom. De fem bostadshusen i Kristineberg är arbetarbostäder, som uppfördes år 1942. Varje hus inrymmer två lägenheter om 55 m² och två om 22,5 m². Den under punkt 6 angivna jordfastigheten är den av kronan år 1941 från bolaget förvärvade mark, varå bostäderna är belägna. Fastighetens registerbeteckning är Kristineberg 17. I värderingsinstrumentet över denna fastighet uttalas, att de beräknade byggnadsvärdena ligger ca 40 procent under byggnadskostnaderna år 1951 men ungefär motsvarar avkastningsvärdet vid uthyrning i öppna marknaden. Kollegium anför, att fastigheten icke kan tillgodogöras av kronan på annat sätt än genom uthyrning, vilket endast torde kunna ske till arbetare vid bolagets anläggningar. Med hänsyn till den låga hyra som bolaget tillämpar för sina bostäder torde det ej vara möjligt att få en sådan hyresinkomst, att fastigheten kan förräntas.

Kollegium har intet att erinra mot värderingsbeloppen och föreslår, att bolaget får övertaga angivna objekt för tillhoppa 319 880 kronor, varav 190 970 kronor avser fast egendom. I ärendet har upplysts att fastighetens taxeringsvärde uppgår till 88 400 kronor.

Yttranden.

Yttranden över kommerskollegii framställning har avgivits av statskontoret samt domänstyrelsen, som tillika bifogat yttranden från överjägmästaren i Umeå distrikt och jägmästaren i Bjurbäckens revir.

Statskontoret vill icke motsätta sig, att kommerskollegium bemyndigas träffa avtal om överlåtelse från kronan till bolaget av den i handlingarna angivna egendomen. Enligt vad statskontoret under hand inhämtat uppgick de ursprungliga byggnadskostnaderna för arbetarbostäderna i Kristineberg till 165 000 kronor. Ämbetsverket framhåller att för försäljning av den fasta egendomen torde krävas riksdagens medgivande. Köpeskillingen bör tillgodoföras inkomstposten Diverse inkomster: Övriga diverse inkomster.

Jägmästaren i Bjurbäckens revir framhåller, att man vid planering av bostäder för skogshuggare eftersträvar koncentrerad bebyggelse med förläggning till redan befintliga byar. Samhället Kristineberg utgör en lämplig plats för bostäder åt huggare vid ett flertal kronoparker inom reviret. En eller två av arbetarbostäderna bör användas för huggarlägenheter. *Överjägmästaren i Umeå distrikt* anför, att koncentration av huggarbostäder bör omfatta minst fem à sex lägenheter, om transporter av skogshuggarna till arbetsplatserna skall kunna ske på ett ekonomiskt sätt. Minst tre av husen erfordras för distriktets arbetare. Om byggnaderna är i gott skick, har bygg-

nadsvärderna upptagits med för låga belopp. *Domänstyrelsen* uttalar, att styrelsen önskar förvärva tre av de för arbetare avsedda husen i syfte att uthyra dessa till fasta skogsarbetare. Styrelsen har intet att erinra mot att övriga hus försäljs till Bolidens gruvaktiebolag.

Med anledning av vad domänstyrelsen anfört har förnyat utlåtande inhämtats av *kommerskollegium*. Kollegium framhåller, att det i och för sig vore en naturlig åtgärd, att kronans behov av bostäder för skogsarbetare i första hand tillgodosågs, då kronan ej längre har behov av bostäderna för gruvarbetare. Samhällsbildningen i Kristineberg har emellertid i sin helhet tillkommit i sammanhang med gruvdriften, och Bolidens gruvaktiebolag är ensam huvudman för vägar, gator, vatten, avlopp och andra allmänna inrättningar. En utom gruvdriften stående fastighetsägare måste givetvis taga sin anpart i kostnaderna härför, vilka — särskilt på grund av erforderliga ombyggnader — uppgår till avsevärda belopp. Enligt vad som under hand meddelats av bolaget är även bostadshusen i behov av reparation och modernisering, som beräknas kosta 20 000—30 000 kronor för varje hus. Fördelen för domänverket av att fastigheten redan befinner sig i kronans ägo torde avsevärt reduceras på grund av dessa kostnader.

Enligt kollegii mening talar särskilda skäl för att fastigheten ej behålles av kronan utan överlåtes till bolaget. Byggnaderna användes tidigare som bostäder för arbetare vid legodriften i Rävlidengruvan. Sedan legodriften vid denna gruva helt upphört under år 1951 och gruvan tillsammans med Rävlidmyrgruvan i stället utarrenderats till bolaget, uthyres bostäderna genom bolaget till i huvudsak samma arbetare, som tidigare bebott dem. Kollegium anser det obilligt att i anledning av en ändrad disposition av fastigheten — företagen enbart på grund av en organisatorisk förändring av formerna för samarbetet mellan kronan och bolaget i fråga om bearbetningen av kronans malmfyndigheter — dels tvinga nämnda arbetare att flytta, dels för bolaget förvärva en redan svår bostadssituation. Fastigheten med därå uppförda fem bostadshus bör därför överlåtas till Bolidens gruvaktiebolag. Kollegium anför vidare, att bolaget nu förklarar sig villigt att för de fem husen, som värderats till 175 970 kronor, betala 200 000 kronor. Härtill kommer 15 000 kronor för marken, varför totala köpeskillingen skulle bli 215 000 kronor.

Enligt en av kommerskollegium ingiven skrivelse från *bergmästaren i norra distriktet* utgick värderingsmännen från att ifrågavarande hus i statens ägo endast kunde utnyttjas för uthyrning till marknadspris. Genom domänverkets önskan att skaffa bostäder åt sina arbetare har frågan kommit i ett annat läge. Vilken inverkan denna konkurrens kan ha på prissättningen faller utanför värderingsmännens bedömande. Domänverket måste dock vid sin värdering ta hänsyn till kostnaderna för bolagets gemensamhetsanordningar i Kristineberg.

Departementschefen.

Kronans gruvrättigheter å Rävliidmyr- och Rävliidenfälten har utarrendrats till Bolidens gruvaktiebolag. Bolaget har begärt att av staten få förvärva dels viss lös egendom, belägen inom de utmål som nämnda gruvfält omfattar, dels en med fem bostadshus bebyggd fastighet i Lycksele landskommun. Kungl. Maj:t har den 11 juli 1952 bemyndigat kommerskollegium att träffa avtal om överlåtelse av ifrågavarande lösa egendom. För försäljning av fastigheten erfordras riksdagens medgivande.

Den fastighet, som avses, har registerbeteckningen Kristineberg 1⁷ och omfattar 13 578 kvadratmeter. Fastighetens taxeringsvärde utgör 88 400 kronor; av särskilda värderingsmän har den åsatts ett värde av 190 970 kronor. Bolaget har förklarat sig berett att erlægga en köpeskilling av 215 000 kronor.

Vid remissbehandlingen har domänstyrelsen framfört önskemål om att förvärva tre av de fem bostadshusen; man avser att hyra ut lägenheterna till skogsarbetare. Även om det i och för sig vore önskvärt att kunna utnyttja fastigheten för sådant ändamål, torde dock övervägande skäl tala för att fastigheten i sin helhet överlåtes till Bolidens gruvaktiebolag, för vars anställda bostadshusen nu utnyttjas. Som kommerskollegium framhållit synes det obilligt att genom ändrad disposition försvåra bostadssituationen för bolaget och dess anställda. Jag tillstyrker sålunda att fastigheten överlåtes till Bolidens gruvaktiebolag. Mot den erbjudna köpeskillingen har jag ej någon erinran. Denna torde i enlighet med statskontorets förslag böra redovisas under posten Övriga diverse inkomster. Ifrågakommande övriga villkor för överlåtelsen torde få fastställas av Kungl. Maj:t.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att fastigheten Kristineberg 1⁷ i Lycksele landskommun, Västerbottens län, må försäljas till Bolidens gruvaktiebolag för en köpeskilling av 215 000 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Bengt Augustinsson.